

SUKUPOLVENVAIHDOS OSAKEYHTIÖMUOTOISESSA PK-YRITYKSESSÄ

Case: ANTTI K OY

Jari Kontturi

Opinnäytetyö
Marraskuu 2010

Liiketalous
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

Tekijä(t) KONTTURI, Jari	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 12.11.2010
	Sivumäärä 53	Julkaisun kieli suomi
	Luottamuksellisuus () saakka	Verkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi SUKUPOLVENVAIHDOS OSAKEYHTIÖMUOTOISESSA PK-YRITYKSESSÄ Case: ANTTI K OY		
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) SVÄRD, Erica		
Toimeksiantaja(t) ANTTI K OY		
Tiivistelmä <p>Sukupolvenvaihdos on tällä hetkellä ajankohtainen kymmenissä tuhansissa yrityksissä Suomessa, koska suuret ikäryhmät jäävät eläkkeelle. Tutkimuksen tavoitteena oli tutkia sukupolvenvaihdosta ilmiönä ja kertoa, miten vaihdos case-yrityksessä toteutetaan. Opinnäytetyössä pyrittiin kertomaan kohdeyrityksen sukupolvenvaihdokseen liittyvät vaihtoehdot, ongelmat, riskit ja se, mitä tunteita kyseinen tapaus luopujassa ja jatkajassa herättää.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä käytettiin kuvailevaa case-tutkimusta, jossa kuvattiin sukupolvenvaihdosta ilmiönä ja kerrottiin luopujan ja jatkajan mietteitä sukupolvenvaihdoksesta case-yrityksessä. Empiria koostui jatkajan omista näkemyksistä sekä luopujan haastattelusta. Myös asianajajaa oli kuultu sukupolvenvaihdoksen suunnittelussa.</p> <p>Teoreettisessa viitekehyksessä käsiteltiin vaihtoehtoisia sukupolvenvaihdoksen toteutustapoja. Teoria pohjautui alan kirjallisuuteen, aiempiin tutkimuksiin, Suomen lainsäädäntöön sekä aiheeseen liittyviin luentoihin.</p> <p>Lopputulos koostuu eri toimintamalleista. Näiden toimintamallien sopivuudesta jatkaja ja luopuja päätyivät samaan lopputulokseen, joka on yrityksen osittainen jakautuminen kahteen erilliseen yritykseen. Sukupolvenvaihdosta ei ole vielä toteutettu, mutta nyt on selvillä sen toteutustapa. Jatkotoimenpiteenä voisi seurata sukupolvenvaihdoksen toteutusta käytännössä ja tämän jälkeen analysoida jakautuneiden yrityksen toimintaa erillisinä yrityksinä.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Sukupolvenvaihdos, yrityskauppa, arvonmääritys, yritysjärjestelyt, jakautuminen		
Muut tiedot		

Author(s) KONTTURI, Jari	Type of publication Bachelor's Thesis	Date 12.11.2010
	Pages 53	Language Finnish
	Confidential () Until	Permission for web publication (X)
Title AN OWNERSHIP TRANSFER IN SMALL- AND MEDIUM-SIZED COMPANY, Case: ANTTI K OY.		
Degree Programme Business Administration		
Tutor(s) SVÄRD, Erica		
Assigned by ANTTI K OY		
Abstract <p>An ownership transfer is topical in tens of thousands of companies now days, due to the retirements of the owners belonging to the large after-war age groups. The aim to this study is to explore family companies ownership transfers as a phenomenon and explain how this owner transfer is going to be accomplished in the target company. This bachelor's thesis is trying to explain target company's opportunities, problems and what kind of feelings this ownership transfer arouses in transferors and successors minds.</p> <p>The method chosen was descriptive case study. The ownership transfer is showed as a phenomenon and reveal how the target company is going to accomplish this task. The empirical part consists of successors own opinions and transferors open interviewing. Based on this ownership transfer one of the company's lawyers had also been consulted.</p> <p>The theoretical frame of reference deals with alternative methods of implementing the ownership transfer. The Theory is based on literature, previous studies, Finnish legislation and related lectures of this topic.</p> <p>The results of this study consist different approaches to this task. Both the transferor and the successor ended the same result, which was to use partial distribution to two separate companies. The ownership transfer has not yet been performed, but now is clear how is it going to be in the target company's situation. It's possible to continue study for example to follow this ownership transfer in practice and after that analyze these two different companies as separate enterprises.</p>		
Keywords Ownership transfer, company acquisition, valuation, mergers and acquisitions, partial distribution		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1 SUKUPOLVENVAIHDOS, CASE ANTTI K OY	3
1.1 Tutkimuksen tausta	3
1.2 Tutkimuksen tavoite ja rajaukset	3
1.3 Käytettävät menetelmät ja käsitteet	4
2 SUKUPOLVENVAIHDOKSEN TOTEUTUSTAVAT	6
2.1 Suunnittelu ja vaihtoehdot	6
2.2 Sukupolvenvaihdos kauppana	9
2.3 Lahja	11
2.4 Perintö ja testamentti	12
2.5 Osakeyhtiön lopettaminen	12
3 ARVONMÄÄRITYS	14
3.1 Yrityksen arvon määrittäminen	14
3.2 Substanssiarvo	14
3.3 Tuottoarvo	15
4 VEROTUS JA HUOJENNUKSET	16
4.1 Suunnittelu	16
4.2 Sukupolvenvaihdoshuojennukset	18
4.3 Ennakkotieto	19
5 SUKUPOLVENVAIHDOKSEN YRITYSJÄRJESTELYT	22
5.1 Osakeyhtiön yritysjärjestelyt	22

6 JATKAJAN NÄKÖKULMA, CASE ANTTI K OY	27
6.1 Omistusosuudet	27
6.2 Jatkajan näkemys sukupolvenvaihdoksen toteutuksesta	28
7 LUOPUJAN NÄKÖKULMA, CASE ANTTI K OY	30
7.1 Historiaa	30
7.2 Tulevat toimet	31
7.3 Päätelmät	33
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	34
LÄHTEET	36
LIITTEET	38

1 SUKUPOLVENVAIHDOS, CASE ANTTI K OY

1.1 Tutkimuksen tausta

Sukupolvenvaihdos on ajankohtainen tällä hetkellä kymmenissä tuhansissa yrityksissä Suomessa. Sukupolvenvaihdokseen vaikuttaa yrittäjien ikääntymisen lisäksi myös yritysmaailman nopea teknistyminen. Vanhemmat yrittäjät eivät enää halua opetella uutta tekniikkaa ja toimintatapoja, joita esimerkiksi Internet on mahdollistanut. Tämä osaltaan lisää heidän halukkuuttaan jäädä pois yritystoiminnasta. (Siikarla 2001, 25.)

Sukupolvenvaihdokseen liittyy erilaisia ongelmia, joita ovat muun muassa jatkajan löytäminen, yrityksen arvonnäyttö, verotus, rahoitus ja yhtiö- ja sopimusjuridiikka (Pk-yritysbarometri 1/2006).

Aloin tehdä tätä opinnäytetyötä kyseisestä aiheesta, koska olen kasvanut yrittäjäperheessä, seurannut sivusta ja ollut mukana Antti K Oy:ssä noin 10 vuotta. Tällä hetkellä yrityksessä eletään niin sanottuja ”viimeisiä aikoja” ennen sukupolvenvaihdosta. Luopuja jää ansaitulle eläkkeelleen ja jatkaja ottaa liiketoiminnan ohjat käsiinsä. Niinpä tämä aihe on Antti K Oy:ssä erittäin ajankohtainen ja opinnäytteestä on varmasti apua niin jatkajalle kuin luopujallekin sukupolvenvaihdoksen käytännön toteutuksessa ensi vuoden aikana.

1.2 Tutkimuksen tavoite ja rajaukset

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia, että millainen sukupolvenvaihdos on ilmiönä ja kertoa, miten vaihdos case-yrityksessä toteutetaan. Työssä käsitellään pelkästään osakeyhtiön sukupolvenvaihdosta johtuen kohdeyrityksen yhtiömuodosta. Aiheena sukupolvenvaihdos on laaja, kun huomioidaan kaikki

yhtiömuodot ja maatalouksien sukupolvenvaihdokset. Työ rajattiin käsittelemään osakeyhtiön sukupolvenvaihdoksen mahdollisuuksia ja velvoitteita. Mukana on myös verotuksellista näkökulmaa ja pohdintaa inhimilliseltä puolelta case-yritys huomioiden. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät juridinen puoli ja rahoitus.

Aiheesta löytyy paljon ajankohtaista tietoa, joskin myös hieman vanhentunutta tietoa viimeisten lakimuutosten takia. Muun muassa vuoden 2006 alusta varallisuusverolain on korvannut arvostamislaki. Yritin ottaa nämä seikat työssäni huomioon. Opinnäytetyötä tehtäessä käytettiin apuna aiempia tutkimuksia, muiden tekemiä opinnäytetöitä. Samaa aihetta on tutkittu monesta eri näkökulmasta. Tutustuin esimerkiksi Katri Lambergin ja Sanna Nykäsen tekemään työhön Perheyrietyksen sukupolvenvaihdos, case: Graafinen suunnittelutoimisto Ky ja Raija Lämsän työhön Yksityisyrittäjän sukupolvenvaihdoksen mahdollisuudet. Ari Mertalan luennoista Kehittämiskeskus Oltermannin Pk-yrityksen sukupolvenvaihdos käytännössä – kurssilla oli myös merkittävä apu tämän opinnäytetyön tekemisessä.

1.3 Käytettävät menetelmät ja käsitteet

Tutkimusmenetelmä on kuvaileva case-tutkimus. Tutkimuksessa kuvataan sukupolvenvaihdosta ilmiönä. Empiiristä tietoa ovat jatkajan näkökulmat sukupolvenvaihdoksesta, mitkä ovat seurausta vuosien yrityksessä mukana olon tuomasta havainnoinnista. Luopujan näkemykset on saatu koottua avoimen haastattelun kautta. Opinnäytetyössä pyritään kertomaan kohdeyrityksen sukupolvenvaihdokseen liittyvät vaihtoehdot, ongelmat, riskit ja mitä tunteita kyseinen tapaus luopujassa ja jatkajassa herättää. Empiriaa ovat myös haastatteleman asianajajan mietteet tulevasta sukupolvenvaihdoksesta.

Teoreettinen viitekehys koostuu alan kirjallisuudesta, aiemmista tutkimuksista, Suomen lainsäädännöstä sekä aiheeseen liittyvistä luennoista.

Käsitteillä sukupolvenvaihdos ja perheyritys on useita määritelmiä, joten määrittelen ne seuraavasti: Siikarlan (2001, 26) mukaan sukupolvenvaihdoksella tarkoitetaan, että yrittäjä luopuu yrityksestään ja yritystä jatkavat joko omat perilliset tai kokonaan ulkopuoliset. Koiranen (2000, 33) kertoo perheyrittäjyydestä seuraavaa: ” Perheyritys, riippumatta yritysmuodosta (toiminimi, henkilöyhtiö, osakeyhtiö tai muu toiminnallinen yhteisö), on se taloudellinen yksikkö, jossa perheen liiketoiminta tapahtuu ja jossa sovitetaan vuorovaikutteisesti yhteen perhe-elämän, omistuksen ja liiketoiminnan intressejä muuttuvissa olosuhteissa.” Antti K Oy on perheyritys. Opinnäytetyössä käytetään nykyisestä omistajasta nimitystä luopuja ja sukupolvenvaihdoksen jälkeisestä omistajasta nimitystä jatkaja.

2 SUKUPOLVENVAIHDOKSEN TOTEUTUSTAVAT

2.1 Suunnittelu ja vaihtoehdot

Suunnittelu

Omistajanvaihdos voidaan toteuttaa huolellisesti suunniteltuna vaiheittaisena prosessina, tai se voi tulla yllättäen esiin esimerkiksi omistajan kuollessa. Sukupolvenvaihdokseen liittyy paljon tunnetta, asenteita sekä sosiaalisia ja kulttuurisia paineita. Jokaisessa yrityksessä on omanlaisensa tilanne, eikä patenttiratkaisua ole olemassa. Vaihdokseen vaikuttavat esimerkiksi yrityksen ikä, yritysmuoto, yrityksen taserakenne ja perheen kokoonpano (Siikarla 2001, 30). Sukupolvenvaihdokset koskevat tyypillisesti harvainomisteisia yrityksiä, jotka ovat todellisia perheyrityksiä. Pelkällä omistajanvaihdoksella ei kuitenkaan voi pelastaa kuolevaa yritystä, joten yrityksen täytyy olla terve, kannattava ja omata mielekäs liikeidea, jotta omistajanvaihdos voi onnistua. (Immonen & Lindgren 2004, 13–14.)

Yrityskaupassa ja omistajanvaihdoksessa tarvitaan paljon tietoa eri oikeuksista ja on huolehdittava, että kaikki oikeustoimet ovat juridisesti päteviä. (Manninen 2001, 18.) Asioista tulee käydä avointa keskustelua luopujan ja jatkajan välillä, ja keskinäinen luottamus on tärkeää. Asioissa, jotka ovat monimutkaisia, kannattaa käyttää asiantuntija-apua niiden ratkaisemiseksi. (Immonen & Lindgren 2004, 15.)

Prosessi

Mertalan mukaan (Luento 5.3.2010) sukupolvenvaihdosprosessi käsittää kuusi eri vaihetta: pohdinta, suunnittelu, selvitystyö, valmistelevat toimet, haltuotto ja seuranta. Alussa pohditaan, mitä tulevaisuudessa on vastassa, minkä jälkeen siirrytään suunnitteluun. Tämä ajanjakso voi kestää useita vuosia. Suunnittelussa kartoitetaan luopujan ja vastaanottajan odotuksia. Selvitys-

työ pitää sisällään asiantuntijoiden käyttöä vaikeiden asioiden selvityksessä, keskustelua kirjanpitäjän kanssa ja niin edelleen. Valmistelevat toimet tarkoittavat yrityksen sisällä tehtävien järjestelyjen aloittamista, ennakkotiedon hankkimista esimerkiksi veroviranomaiselta sekä rahoituksen järjestelemistä. Haluunotto tarkoittaa itse tapahtumaa, kun luopuja luopuu yrityksestä ja jatkaja ottaa ohjat käsiinsä. Tämän jälkeen seurannasta muodostuu hyvin tärkeä asia. Asian tiimoilta voidaan pitää esimerkiksi kuukausipalavereja, joissa käsitellään, miten yrityksellä menee.

Mahdollisuudet

Yrityskauppa on ainoastaan yksi vaihtoehto toteuttaa sukupolvenvaihdos. Tällöin yritys tai jokin sen osa myydään käyvällä tai alihinnalla jatkajalle. Mikäli jatkajaa ei löydy, yrityksen voi myös ajaa alas eli lopettaa. Silloin ei enää käsitellä sukupolvenvaihdosta sanan varsinaisessa merkityksessä, mutta se on yksi mahdollinen ratkaisu. Yrityksen perustaminen on Suomessa helppoa, mutta lopettaminen on tehty lähes mahdottomaksi ilman vakavia veroseuraamuksia. Sukupolvenvaihdokseen liittyvät aina jonkinlaiset toteutustavan mukaiset veroseuraamukset. Valitulla vaihtoehdolla saattaa olla myös muita vaikutuksia, esimerkiksi perintöverotukseen tai perillisten keskinäisiin suhteisiin. Sukupolvenvaihdosta ohjaavat eri lait, jotka pitää tuntea sitä suunniteltaessa ja toteutettaessa. Näitä ovat muun muassa perintö- ja perheoikeus, perintö- ja lahjaverotus ja sukupolvenvaihdoksia koskevat erityissäännökset verolainsäädännössä. (Siikarla 2001, 26.)

Silloin, kun yritykselle löytyy jatkaja perhepiiristä, voidaan käyttää hyödyksi erilaisia tuloverotuksen sekä perintö- ja lahjaverotuksen huojennuksia. Yrityksen käypä arvo ja varallisuuden rakenne, esimerkiksi kaluston ja varaston määrä, tulisi analysoida huolellisesti. Päävaihtoehdot ovat Immosen ja Lindgrenin mukaan (2004, 16):

- kauppa käypään hintaan
- lahjanluonteinen kauppa, jossa kauppahinta on vähintään 75 % käyvästä hinnasta
- lahjanluonteinen kauppa, jossa kauppahinta on vähintään 50 % käyvästä hinnasta
- kokonaan vastikkeeton luovutus eli lahja
- yritystoiminnan lopetus.

Hinnoittelu

Iso osa yrittäjistä ei osaa hinnoitella yritystään realistisesti vaan tunteella. Yrityksestä luopumiseen liittyy niin valtava määrä tunteita, ettei luopuja osaa realistisesti tarkastella yrityksen todellista arvoa. Yksi syy ylisuureen kauppahintaan voi olla, että monet yrittäjät maksavat työaikanaan todella heikkoa yrittäjäläkettä ja uskovat saavansa eläkkeensä yrityskaupalla. (Siikarla 2001, 26.)

Luopumisen tuska

Usein ajatellaan, että lainsäädännöt ja vero-ongelmat ovat suurimmat esteet sukupolvenvaihdon toteuttamiselle, mutta usein syy löytyy yrittäjästä itsestään. Sukupolvenvaihdon toteutus on pohjimmiltaan pelkkää tekniikkaa, mutta suurinta roolia näyttelee yrittäjän itsensä luopumisen vaikeus. Luopujan kannalta suuri henkinen koetinkivi on asennoituminen omistajanvaihdokseen, kysymys kun on usein elämäntyön luovuttamisesta. (Immonen & Lindgren 2004, 14.)

Sukupolvenvaihdon suunnittelu tulisi aloittaa hyvissä ajoin, yrittäjän ollessa noin 55–57-vuotias, mutta usein käykin juuri päinvastoin. Kun yrittäjä alkaa väsyä, hänen motivaationsa alkaa heiketä eikä hän ymmärrä enää teknisiä uudistuksia, niin hän alkaa muistella vanhoja hyviä aikoja. Mitä kauemmin muistellaan kulta-aikoja, jolloin oli runsaasti liikevaihtoa ja paljon työntekijöitä, sitä nopeammin aletaan menettää tämän hetken kilpailukykyä ja yrityksen arvoa. Sukupolvenvaihdon tulisi toteutua, ennen kuin ollaan yrittäjän avoi-

men haudan äärellä, eikä mitään esivalmisteluja ole enää tehtävissä. (Siikarla 2001, 28.)

Tasajako ei ole taktiikka

Myös yrittäjälle, kuten yleensä kaikille muillekin vanhemmille, omat lapset ovat tärkeitä ja yhtä rakkaita. Jokainen suuntautuu kuitenkin elämässään eri polulle, toisesta tulee lähihoitaja ja toisesta yrittäjä. Onnistuneessa sukupolvenvaihdoksessa tämä seikka tulee ottaa huomioon. Yritys tulee siirtää sille perilliselle, jolla on motivaatiota ja riskinottoa kykyä yrittäjäksi. Ei ole mielekäästä ainoastaan yrittäjää kohtaan, jos omistusosuudet ovat tasaisesti jaettu sisarusten kesken. Tällöin yksi tekee työt ja kantaa vastuun ja toiset odottavat osinkojaan. Tasapuolinen kohtelu voidaan toteuttaa siten, että yrityksen siirto jatkajalle on osa hänen ennakkoperintöään. Vaihtoehtoisesti jatkaja voi maksaa yrityksestä käyvän hinnan, jolloin hän ei saa yrityksestä mitään etua sisarusiin nähden. (Siikarla 2001, 29.)

2.2 Sukupolvenvaihdos kauppana

Vaihtoehdot

Yrityskaupassa vaihtoehtoina ovat substanssikauppa ja omistuskauppa. Substanssikauppa tarkoittaa yrityksen varallisuuden myyntiä. Omistuskaupassa on kyse avoimen ja kommandiittiyhtiön osuuksien ja osakeyhtiön osakkeiden myyntiä. (Immonen & Lindgren 2004, 33–35.)

Kaupantekovaiheessa tulee määritellä perusasiat. Näitä ovat muun muassa osapuolet, mitä kaupataan, vastuukysymykset sekä veroseuraamukset luopujalle, jatkajalle sekä yritykselle. Kauppa voidaan suorittaa täysihintaisena kauppana, alihintaisena kauppana tai vastikkeettomana, eli lahjana. (Koiranen 2000, 74–76.)

Yleensä luopujan ja jatkajan intressit ovat erilaiset, sillä luopuja tavoittelee maksimaalista voittoa ja jatkaja mahdollisimman edullista kauppaa. Molemmat yrittävät selvittää kaupasta myös mahdollisimman alhaisilla veroseuraamuksilla. Yrityskaupassa joudutaan miettimään myös tulo-, arvonlisä- ja varainsiirtoveroa. (Manninen 2001, 226–228.)

Omistuskauppa

Jatkaja voi ostaa luopujan yrityksen omistuksen, jolla osakeyhtiössä tarkoitetaan yhtiön osakepääomaa. Tämä on hyvin tavallinen järjestely sukupolvenvaihdoksissa ja erittäin todennäköinen myös case-yrityksen tilanteessa. (Immonen & Lindgren 2004, 33.)

Osakeyhtiössä osakas voi joko luovuttaa tai myydä osakkeensa haluamillaan ehdoilla ostajalle. Yhtiöjärjestykseen on voitu kirjata tätä vapautta rajoittavia seikkoja. Luovutusta tai myymistä voivat rajoittaa muutamat seikat. Yhtiöllä, osakkeenomistajilla tai jollain muulla taholla saattaa olla etuoikeus osakkeisiin. Ostaja voidaan torjua myös, jos se ei täytä osakkeenomistajalta vaadittavia ominaisuuksia tai osakassopimukseen on kirjattu, ettei osakas saa luovuttaa osakkeitaan eteenpäin. Kaupan kohteena voivat olla myös yhtiön omat osakkeet, joita yhtiö voi ostaa voitonjakoon käytettävillä varoilla. (Immonen & Lindgren 2004, 34.)

Sukupolvenvaihdosluovutukset

Normaali luovutusvoiton verotus sukupolvenvaihdoksissa aiheuttaisi mittavia verokustannuksia pk-yrityksille. Verotuskäytäntöä on lievennetty verovapailla luovutusvoitoilla, ja verosäästön määrä on 29 % luovutusvoiton määrästä. Verovapaus koskee vain henkilöyhtiöitä ja osakeyhtiöitä. Verovapauteen liittyy seuraavia edellytyksiä Mannisen mukaan (2001, 268):

- Saajana on lähiomainen.
- Luovutettava osuus on vähintään 10 %:n osuus yhtiöstä.
- Yli 10 vuoden omistus.

Kaikkien mainittujen ehtojen on toteuduttava. Luovutusvoiton määrä ei vaikuta sukupolvenvaihdosluovutuksen verovapauteen. Huojennuksia ei sovelleta yhtiön omien osakkeiden lunastamistilanteisiin. (Manninen 2001, 269.)

2.3 Lahja

Lahjan tunnusmerkkeinä on yleisesti pidetty, että se vähentää olennaisesti antajan ja lisää saajan varallisuutta. (Immonen & Lindgren 2004, 81). Lahjana omaisuutta voidaan siirtää ilman vastiketta. Rintaperilliselle lahjoitettaessa se katsotaan aina ennakkoperinnöksi, mutta muille perillisille vain, jos se on määrätty ennakkoperinnöksi. (Koiranen 2000, 85.)

Immosen ja Lindgrenin mukaan (2004, 82) ”Lahjal:n soveltamisalaan kuuluvat kaikki sellaiset vastikkeettomat oikeustoimet, jotka eivät ole kiinteää omaisuutta. Siten lakia sovelletaan esimerkiksi osakeyhtiön osakkeiden vastikkeettomaan luovutukseen.” Kiinteän omaisuuden luovutusta sen sijaan koskevat maakaaren säännökset. Lahjansaajan tulee antaa lahjaveroilmoitus kolmen kuukauden kuluessa lahjan saamisesta. (Immonen & Lindgren 2004, 82.)

Ennakkoperintö rinnastetaan lahjaan, vaikka sillä onkin eri nimi. Ennakkoperinnön lähtökohtana on turvata perillisten oikeudet perintöosuuteensa riippumatta siitä, saavatko he perintöosuutensa perinnönjättäjän kuollessa vai eläessä ennakkoperinnön muodossa. Rintaperillisen saamasta perinnöstä vähennetään ennakkoperinnön määrä. Lahjanantaja voi määrätä, ettei rintaperillisen saamaa lahjaa huomioitaisi ennakkoperintönä perinnönjättäjän kuolemantapauksessa. Tämä mahdollisuus tulee ottaa huomioon silloin, kun suku-

polvenvaihdokseen liittyy lahja tai lahjanluontoinen kauppa. Vaarana on, että lahjoittajan kuoleman jälkeen yrityksen jatkaja joutuu maksamaan muille perillisille ja ylivoimaisten taloudellisten rasitteiden takia yritystoiminta loppuu. (Immonen & Lindgren 2004, 83.)

2.4 Perintö ja testamentti

Yrittäjän kuollessa ainoaksi vaihtoehdoksi sukupolvenvaihdoksessa jäävät enää perintö ja mahdollinen testamentti. Perintöä käsitellään monissa teoksissa hyvin laajasti, mutta tässä opinnäytetyössä se jää vähälle, koska sukupolvenvaihdos aiotaan toteuttaa elävien kirjoissa. Kuolemantapauksessa on syytä käyttää asiantuntijaa apuna yrityksen jatkamisen selvittämisessä. Perintöveroa maksetaan perintö- ja lahjaverolain mukaisesti. (Manninen 2001, 47.)

Perittävän varallisuus jaetaan kuolemantapauksessa sukulaissuhteiden mukaan perimysjärjestyksessä. Perimysluokkia on kolme. Ensimmäiseen luokkaan kuuluvat rintaperilliset eli lapset ja heidän jälkikasvunsa. Toiseen luokkaan kuuluvat vanhemmat ja sisarukset. Kolmanteen luokkaan kuuluvat isovanhemmat. Silloin kun kuolleella ei ole edellä mainittujen luokkien mukaisia sukulaisia eikä hän ole testamentannut omaisuuttaan minnekään, perintö menee valtiolle. (Immonen & Lindgren 2004, 67–68.)

2.5 Osakeyhtiön lopettaminen

Yhtiön toiminta voidaan lopettaa ilman, että yhtiö puretaan. Tällöin yhtiön olemassaolo säilyy. Liiketoiminta lopetetaan realisoimalla yhtiön omaisuus, maksamalla velat pois ja purkamalla sitoumukset. Vapaaehtoiset varaukset luetaan viimeisen vuoden elinkeinotuloksi. Peiteltyä osingonjakoa on varottava toiminnan lopetuksessa. Peiteltyä osingonjakoa voi Mannisen mukaan (2001, 436) syntyä seuraavissa tapauksissa:

- Osakas käyttää yhtiön omistuksessa olevaa kiinteistöä korvauksetta.
- Osakas ottaa yksityiskäyttöön viimeisen vuoden kassan.
- Yhtiöllä on saatavaa osakkaalta, josta ei peritä korkoa eikä sitä lyhennetä.
- Yhtiön vaihto- tai käyttöomaisuutta siirretään osakkaalle ilman korvausta.

Käytännössä kun yhtiön kaikki velvoitteet on täytetty, esimerkiksi verot on maksettu, niin omaisuuden realisoimisen jälkeen yhtiön netto-omaisuus jaetaan osakkaiden kesken. Yhtiön tulee antaa viimeiseltä toimintakaudeltaan veroilmoitus ja lopettamisilmoitus arvonlisä- ja ennakoperintä- sekä säännöllisesti palkkoja maksavan työnantajan rekisteröinnin lopettamiseksi. Samalla poistetaan aiheettomat ennakoverot. Jos varat eivät riitä yhtiön velkojen maksuun, seurauksena on selvitystila ja konkurssi. (Manninen 2001, 436.)

3 ARVONMÄÄRITYS

3.1 Yrityksen arvon määrittäminen

Yrityksen arvo tulee määrittää erilaisissa tilanteissa, kuten yrityskaupan yhteydessä, fuusiossa, osakkeiden lunastuksessa ja lahjan tai perinnön suuruutta arvioitaessa. Arvon tulisi vastata yrityksen käypää arvoa, eli sitä ei voi keksiä. (Manninen 2001, 375.) Lopullinen yrityksen kauppahinta määräytyy luonnollisesti myyjän pyyntihinnan ja ostajan tarjoaman ostohinnan perusteella.

Omaisuuksien arvon määrittämiseen käytetään yleisesti kahta tapaa, substanssiarvoa ja tuottoarvoa. Lahjan, perinnön tai testamentin arvostamisessa käytetään substanssiarvoa eli nettoarvoa. (Manninen 2001, 376.) Tuottoarvo saadaan laskemalla yrityksen keskimääräinen tulos useamman vuoden ajalta ja jakamalla saadut tulokset pääomistuskorkokannalla (Manninen 2001, 377).

3.2 Substanssiarvo

Substanssiarvolla tarkoitetaan varojen ja velkojen erotusta. Tämän perustana käytetään yrityksen tasetta. Taseessa olevat varat ja velat arvostetaan erikseen kohtuulliseen käypään arvoon. Yleisesti substanssiarvo saadaan käyttämällä viimeksi vahvistettua tilinpäätöstä. Yksinkertaistettuna substanssiarvo on siis yrityksen varallisuus, josta vähennetään yrityksen velat. (Manninen 2001, 378.)

3.3 Tuottoarvo

Tuottoarvoa laskettaessa käytetään muutaman viimeisen vuoden tuloksia realistisen arvon saamiseksi. Yrityksen arvo saadaan jakamalla vuoden nettotulo pääomistuskorkokannalla. Tuottoarvon lähtökohtana on liiketoiminta ja sen avulla saatu rahavirta tulevaisuudessa. Tuottoarvon määrittäminen on kuitenkin vaikeaa ja sen takia verotuskäytännöt vaihtelevat suuresti. (Manninen 2001, 378.)

4 VEROTUS JA HUOJENNUKSET

4.1 Suunnittelu

Yrityskaupan ja sukupolvenvaihdoksen veroseuraamukset vaikuttavat kolmeen eri tahoon, eli luopujaan, jatkajaan ja kohteena olevaan yritykseen. Näiden kahden ensin mainitun verosuunnitteluintressit saattavat olla hyvinkin erilaisia. Luopujalle tärkeintä on kauppahinnan verotuskohtelu, jolloin tärkeää on se, missä muodossa ja mikä osa yrityksestä luovutetaan. Vaihtoehtoja ovat yrityksen liikeomaisuuden luovuttaminen (substanssi) ja yrityksen osakkeista ja muista omistusosuuksista luopuminen. Verotus tapahtuu joko EVL:n tai TVL:n mukaan ja niissä on eronsa. (Manninen 2001, 27–28.)

Jatkajan tavoitteena on saada mahdollinen kauppahinta tai ainakin osa siitä verotuksessa vähennyskelpoiseksi. Usein jatkaja yrittää saada vähennettyä kauppahinnan ja rahoituskulut yrityksen tuloista. Substanssikaupan edullisuus johtuu siitä, että se kasvattaa yrityksen poistopohjaa. (Manninen 2001, 28.)

Yrityksen kannalta on tärkeää säilyttää osinkoylijäämät, yhtiöverohyvitykset, tasejatkuvuus sekä varaukset. Sukupolvenvaihdoksessa joudutaan miettimään Mannisen mukaan (2001, 28) seuraavia seikkoja:

- sovellettava tuloverolaki (EVL/TVL)
- tulonlähdejako (elinkeinotoiminta, maatalous ja muu toiminta)
- tilikausi/verovuosi
- korkojen vähennysoikeus
- konserniavustuksen käyttömahdollisuus
- tappioiden, veroylijäämien, osinkoylijäämien ja käyttämättömien yhtiöveron hyvitysten siirtyminen

- varallisuusvero
- arvonalisävero
- varainsiirtovero
- veronkierto ja peitelty osingonjako
- ennakkokannanoton hankkiminen
- (lahja- ja perintöverotus).

Taseen keventäminen

Yrityksen tasetta kannattaa keventää ennen yrityskauppaa, sillä raskas tase saattaa hankaloittaa yrityskauppaa tai sukupolvenvaihdosta, ja se on järkevää myös verotuksen ja rahoituksen kannalta. Yrityksen taseeseen on saattanut kertyä kiinteistöjä ynnä muuta omaisuutta, jotka eivät ole ydinliiketoiminnan kannalta tärkeitä. Luopuja on saattanut esimerkiksi asua yrityksen omistamassa luontoisetuasuunnossa tai hän saattaa haluta lunastaa itselleen yrityksen auton. (Manninen 2001, 83–84.)

Yritysvarallisuuden siirto osakeyhtiössä on hankalaa, sillä osakas voi ostaa yhtiöstä varallisuutta vain sen käypään hintaan. Alihinta rinnastetaan peiteltyyn osingonjakoon. Osakeyhtiössä kannattaakin varallisuuden siirrot hoitaa yritysjärjestelyillä, esimerkiksi jakautumisella. Jakautumisessa jaetaan yhtiö varsinaista liiketoimintaa jatkavaan yhtiöön ja toiseen niin sanottuun sijoitusyhtiöön. Jakautuminen on järjestely, jossa erityisesti täytyy varoa veronkiertoa, sillä varojen irrottamista uudesta yhtiöstä voidaan verottaa peiteltyinä osingonjakona. Osakeyhtiössä voidaan varallisuutta jakaa osinkojen muodossa. Osingot voivat olla muutakin kuin rahaa. Osakeyhtiö voi myös hankkia tai lunastaa omia osakkeitaan takaisin osakkeenomistajilta. (Manninen 2001, 84.)

4.2 Sukupolvenvaihdoshuojennukset

Perintö- ja lahjaverolaissa on sukupolvenvaihdoksia helpottavia huojennuksia, sillä ilman niitä monen yrityksen yritystoiminnan jatkuminen olisi vaarassa, jos omaisuus arvostettaisiin käypään arvoon. Sukupolvenvaihdoksen suojasäännökset Mannisen mukaan (2001, 403) ovat:

- perintö- ja lahjaveron jättäminen osittain maksuun panematta (PerVL 55 §)
- perintö- ja lahjaveron maksuajan pidentäminen (PerVL 25.3 §)
- perintöverotuksen toimittamisen lykkääminen (PerVL 25.3 §)
- vapautus perintö- ja lahjaverosta sekä maksunlykkäys (PerVL 53 §)
- ennakkoratkaisu lahja- ja perintöverotuksessa (PerVL 39a §).

Maksuun panematta jättäminen

Osa perintö- ja lahjaverosta jätetään maksuun panematta, jos perintöön tai lahjaan tai lahjanluontoiseen kauppaan sisältyy yritys tai sen osa, vähintään 10 %:n omistuksella. Toinen ehto huojennukselle on, että verovelvollinen jatkaa yritystoimintaa. Kolmantena ehtona vaaditaan, että yrityksestä määrättävän veron määrän on oltava vähintään 850 euroa. (Manninen 2001, 404.)

Huojennuksen menettäminen

Sukupolvenvaihdoshuojennuksen menettää, jos pääosa yrityksestä tai sen osasta luovutetaan edelleen ennen kuin viisi vuotta on kulunut huojennuspäätöksestä. Pääosa tarkoittaa yli puolta yrityksestä, ja alle puolet tai tasan puolet ei aiheuta menetystä. Veropäätös oikaistaan siten, että aikoinaan maksamatta jääneet verot tulevat maksuun ja lisäksi 20 %:n veronkorotus. Vapaaehtoinen liiketoiminnan lopetus aiheuttaa myös veroedun menetyksen. (Manninen 2001, 415.)

Maksuajan pidennys

Verovelvollinen voi pyytää huojenuksen jälkeen perintö- ja lahjaverolle maksuajan pidennystä, silloin kun veron tuleva määrä on vähintään 1 700 euroa. Pyyntö pitää esittää verotoimistolle ennen päätöstä. Maksimikantoaika pidennykselle on viisi vuotta. Myönnettyltä maksuajalta ei peritä korkoa, mutta maksuerä on vähintään 850 euroa. Jos verovelvollinen luovuttaa pidennetyn maksuajan aikana pääosan yrityksestään, hän menettää edun ja verot tulevat kerralla maksuun seuraavassa erässä. (Manninen 2001, 418.)

Maksun vapautus ja lykkäys

Verovelvollinen voi hakea osittaista tai täydellistä vapautusta perintö- ja lahjaverosta. Vapautuksen voi saada, mikäli verovelvollisen maksukyky on oleellisesti alentunut, yrityksen jatkuvuus ja työpaikkojen säilyvyys on vaarassa tai jos verotus olisi muusta syystä erityisen kohtuutonta. Perintöverotusta voi lykätä maksimissaan yhden vuoden, lahjaveroon ei saa lykkäystä. Maksun lykkäys on yleensä korollinen ja sitä myönnetään harkinnanvaraisesti. (Manninen 2001, 419–420.)

4.3 Ennakkotieto

Verotuksessa on paljon tulkinnanvaraisia seikkoja, koska verolainsäädäntö on viime vuosina muuttunut useasti. Säädöksiä ei aina tulkita yksiselitteisesti, ja niinpä epäselvissä tilanteissa kannattaa hankkia ennakkokannanotto. Ennakkokannanoton saa joko verovirastolta ennakkotietona tai ennakkoratkaisuna keskusverolautakunnalta. Nämä kaksi instituutiota ovat toisensa poissulkevia, eli jos toinen on jo käsitellyt asian, niin toinen ei enää voi siihen puuttua. (Immonen & Lindgren 2004, 25–26.)

Verovirastot voivat Mannisen (2001, 448) mukaan antaa ennakkoratkaisuja seuraaviin kysymyksiin:

- arvonlisävero
- perintö- ja lahjavero
- varainsiirtovero
- kiinteistövero
- rajoitetusti verovelvollisen lähdevero
- korkotulon lähdevero
- ennakoperintä ja työnantajan sosiaaliturvamaksu
- arpajaisvero
- vakuutusmaksuvero.

Tulovero

Ennakkotieto annetaan vain määrääjäksi, mutta kuitenkin enintään seuraavalla kalenterivuodella päättyvälle verovuodelle. Toimenpiteille jää siksi aikaa 1,5 - 2 vuotta. Mikäli toimenpide on jo toteutunut, ei sille voi antaa ennakkotietoa. Ennakkotiedon sitovuuden kannalta on tärkeää, että suunnitellut toimenpiteet selostetaan riittävän tarkasti ja ne myös toteutetaan siten, kun on kerrottu. Ennakkotieto on sitova ja sitä noudatetaan verotuksessa, jos verovelvollinen tätä vaatii. Veroasiamies voi valitusvarauman kautta vielä muuttaa tätä ennakkotietoa, joten asia ei olekaan niin yksiselitteinen. Ennakkotietoa kannattaa hakea erityisesti silloin, kun verojärjestelyihin liittyvät peiteltyyn osingonjaon tai veron kiertämisen riskit. (Immonen & Lindgren 2004, 26–27.)

Perintö- ja lahjavero

Verovirasto voi antaa perintö- ja lahjaverotusta koskevan ennakkoratkaisun kirjallisella hakemuksella pyydettyä. Ennakkoratkaisua voivat hakea sekä luovuttaja että luovutuksensaaja lahjaveron osalta. Perintöverotuksessa sitä voivat hakea kuolinpesän osakas, erityisjälkisaädöksen saaja tai eloonjäänyt puoliso. (Immonen & Lindgren 2004, 29.)

Arvonlisävero

Verovirasto voi antaa myös arvonlisäveroa koskevissa asioissa ennakkopäätöksen. Verovelvollisen vaatimuksesta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana. Arvonlisäverotuksessa ilmenee jatkuvasti erilaisia tulkintaongelmia, joihin ei löydy mistään suoraa vastausta. Yleinen epäselvyyden aiheuttaja on, mikä on niin sanottu yritysjärjestely arvonlisäverotuksessa. (Manninen 2001, 454–455.) Osakekaupasta ei peritä arvonlisäveroa, vaan ainoastaan varainsiirtovero. (Siikarla 2001, 336)

Varainsiirtovero ja lainhuuto

Varainsiirtoveroa joudutaan maksamaan taseeseen sisällyneestä kiinteistöstä tai arvopapereista, mikäli ne vaihtavat omistajaa. Kiinteistön varainsiirtoveroprosentti on 4 ja arvopapereissa se on 1,6. Osakeyhtiön osakkeet rinnastetaan arvopapereihin, joten niistä on maksettava 1,6 % varainsiirtoveroa. (Siikarla 2001, 320, 335.)

Kiinteistökauppa, josta varainsiirtoveroa suoritetaan, tarvitsee lainhuudon sekä kirjaamisen. Tätä on haettava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua luovutussopimuksen allekirjoituksesta. Arvopapereiden osalta lainhuuto ja kirjaus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa luovutussopimuksesta. Samassa ajassa ostajan on annettava verotoimistollensa varainsiirtoveroilmoitus, esitettävä tilinsiirtolomake ja luovutussopimus. (Varainsiirtoverolaki 6 ja 7 §.)

5 SUKUPOLVENVAIHDOKSEN YRITYSJÄRJESTELYT

5.1 Osakeyhtiön yritysjärjestelyt

Yritysjärjestelyjen vaihtoehtoina toimivat osakevaihto, sulautuminen, jakautuminen ja liiketoimintasiirto. Oikeaoppisesti toimittaessa näillä keinoilla voidaan muokata yrityksen rakennetta ilman välittömiä tuloveroseuraamuksia. (Manninen 2001, 187.) Jakautuminen keventää yrityksen tasetta ennen kuin sukupolvenvaihdosluovutus toteutetaan. Fuusiolla, eli sulautumisella, voidaan purkaa konsernirakenteita jos siihen on tarvetta ja liiketoiminnan siirrolla tai osakevaihdolla voidaan perustaa konsernirakenne. Sulautumisessa yhtiö siirtää varansa ja velkansa toiselle yhtiölle. (Manninen 2001, 188, 207.)

Yritysjärjestelyihin kuuluvat myös muut yrityksen rakenteisiin vaikuttavat teot. Näitä ovat esimerkiksi yritysvarallisuuden kaupat, konserni- ja sisaryhtiöjärjestelyt, yritysmuodon muutokset, yhtiöosuuksien tai osakkeiden lunastukset sekä yhtiön purkaminen. (Manninen 2001, 189.)

Osakevaihto

Osakevaihto tarkoittaa menettelyä, jossa yhtiö hankkii toisen yhtiön osakkeita sellaisen määrän, että kaupan jälkeen tämä pitää hallussaan yli puolet toisen yhtiön äänimäärästä ja antaa toiselle yhtiölle vastikkeeksi liikkeeseen laske-
miaan uusia osakkeita. Osakevaihdosta suoritetaan varainsiirtovero. Tämä vaihtoehto ei ole mahdollinen case-yrityksessä. (Manninen 2001, 302.)

Sulautuminen

Osingonjakoreittiä voidaan lyhentää fuusioimalla yrityksiä keskenään. Tällöin yhtiö siirtää kaikki varansa ja velkansa toiselle yhtiölle. Erimuotoisia yrityksiä ei pysty fuusioimaan suoraan keskenään, joten joskus täytyy muuttaa ensin

yhtiömuotoa, että sulautuminen on mahdollista. (Manninen 2001, 207.) Fuusiota ei käsitellä tämän enempää, koska tämäkään mahdollisuus ei päde Antti K Oy:n tapauksessa.

Jakautuminen

Jakautumisessa yhtiö puretaan ilman selvitysmenettelyä sen varojen ja velkojen jakautuessa vähintään kahdelle yhtiölle. Osakeyhtiön osakkeenomistajat saavat jakautumisessa osuuksiensa mukaisessa suhteessa joko vanhan tai uuden yhtiön osakkeita. Vastike voi olla vaihtoehtoisesti myös rahaa, muuta omaisuutta ja sitoumuksia. Jakautuminen ei aiheuta oikein tehtynä osakkaille veroseuraamuksia. (Manninen 2001, 190.)

Jakautuminen on hyväksi havaittu toimintamalli esimerkiksi silloin, kun yhtiössä on useita toimialoja ja luovutuksen kohteena on vain yksi toimiala. (Manninen 2001, 190.) Näin on myös Antti K Oy:n kohdalla. Luovutuksen kohteena on rakennussaneerauspuoli, ja muu liiketoiminta jätetään pois sukupolvenvaihdoksesta. Muuta liiketoimintaa Antti K Oy:llä on osakeyhtiön omistamalla Hirvivuori-tilalla maatilamatkailun muodossa. Osakeyhtiö voi Mannisen (2001, 192) mukaan jakautua seuraavilla tavoilla:

- Yhtiön kaikki varat ja velat siirtyvät uusille osakeyhtiölle (vähintään kaksi) ja osakkeenomistajat saavat vastikkeeksi molempien yhtiöiden osakkeet. Jakautuva yhtiö purkautuu.
- Vain osa varoista ja veloista siirtyy uudelle osakeyhtiölle (vähintään yksi) ja jakautuva yhtiö jatkaa toimintaansa.

Osittainen jakautuminen ei ole verovapaa järjestely, sillä elinkeinoverolaki olettaa, että jakautuva yhtiö lakkaa olemasta (Manninen 2001, 190).

Yleensä jakautuminen kulkee Mannisen (2001, 193) mukaan seuraavan kaavan kautta:

- Hallitus laatii jakautumissuunnitelman.
- Suunnitelma ilmoitetaan rekisteröitäväksi.
- Suunnitelma hyväksytään yhtiökokouksessa.
- Täytäntöönpanolupa haetaan rekisteriviranomaiselta.
- Ilmoitus täytäntöönpanosta tehdään rekisteriviranomaiselle.
- Lopputilitys suoritetaan.
- Rekisteri-ilmoitus tehdään.
- Mahdolliset lunastusriidat käsitellään.

Jakautumisessa on yleensä kyse raskaan taseen pilkkomisesta. Usein pyritään suuntaamaan liiketoiminta yhteen yhtiöön ja toiseen kaikki ylimääräinen omaisuus. Jos sijoitusyhtiö puretaan nopeasti jakautumisen jälkeen, voidaan menettelyä pitää veronkiertona. Veronkiertoepäilyt heräävät, kun tosiasiallisesti vain toinen jatkaa liiketoimintaa ja jakautuminen on tehty ainoastaan veroetujen takia. (Manninen 2001, 196.)

Yhtiö voidaan esimerkiksi jakaa kolmeen uuteen yhtiöön siten, että yhdestä tulee kiinteistöosakeyhtiö, toisesta asunto-osakeyhtiö ja kolmanteen jää ydinliiketoiminta (Manninen 2001, 196).

Silloin, kun vain osa jakautuvan yhtiön veloista ja varoista siirretään toiseen yhtiöön ja vanha yhtiö jää toimintaan, katsotaan tämä osakkeiden luovuttamiseksi. Osittainen jakautuminen verotetaan osakevaihdon tavoin luovutusperusteena osakkeen käypä arvo. (Manninen 2001, 196.)

Veronkierto

Yritysjärjestelyissä on varottava veronkiertoa. Yritysjärjestelyjä ohjaa oma veronkiertonorminsa. Tämän nojalla yritysjärjestelyihin liittyvä lievempi verokohdeltu voidaan evätä, jos pääasiallisena tarkoituksena on ollut verojen kiertäminen. (Manninen 2001, 221.)

Veronkiertosäännöksen taustalla on torjua veroedut silloin, kun verotukselliset asiat ovat pääasia koko järjestelyn toteuttamiseen. Veronkiertämiseen Mannisen (2001, 221) mukaan viittaavat:

- keinotekoisien apuyhtiöiden käyttö
- sarjatoimenpiteet
- yhtiötetyn toiminnan lopetus varojen siirron jälkeen
- varojen nopea myyminen.

Yleisin tilanne, jossa veronkiertoa joudutaan varomaan, on yhtiön jakautuminen (Manninen 2001, 221).

Liiketoimintasiirto

Liiketoimintasiirrossa luovutetaan joko kaikki tai tiettyyn liiketoiminnan osaan tarkoitetut varat, velat ja varaukset toiselle yhteisölle. Oikein tehtynä tämä järjestely ei aiheuta yhteisölle tai sen osakkaille välittömiä veroseuraamuksia. Liiketoiminnan siirtävä yhteisö ei itse purkaudu, vaan jatkaa jäljelle jäänyttä liiketoimintaa tai vastaavasti jää omistamaan jatkavan yhteisön osakkeita niin sanottuna holdingyhtiönä. (Manninen 2001, 199.)

Liiketoimintasiirtoa käytetään samanlaisessa tilanteessa kuin jakautumista. Tällöin jatkaja ei ole kiinnostunut koko yhtiöstä, vaan ainoastaan osasta sen

liiketoimintaa. Huonona puolena on, että liiketoimintasiirto on käytännössä ylivoimaisesti työläin toteutettava yritysjärjestelymuoto. (Manninen 2001, 199.)

Liiketoimintasiirron varjopuolena on joutuminen kahdenkertaisen verotuksen piiriin. Tähän on syynä se, että omaisuuden piilevä arvonnousu tuloutuu molemmissa yhtiöissä, vastaanottavassa ja luovuttavassa. Samankaltainen ongelma saattaa liittyä myös omaisuuden arvon alenemiseen ja luovutustappioon. Arvonlisäverotuksessa liiketoimintasiirtoa käsitellään kuin substanssi-kauppaa. (Manninen 2001, 201–202.)

6 JATKAJAN NÄKÖKULMA, CASE ANTTI K OY

Antti K Oy on saneeraus- ja maalausalan asiantuntija, jonka palveluita on ollut tarjolla Suomessa jo yli 40 vuoden ajan. Luopuja on vuonna 1964 ostanut isältään yrityksen ja nyt on taas sukupolvenvaihdoksen aika. Maalaus- ja rakennussaneeraustyöt ovat siten olleet aina läsnä suvussa. Jatkaja on työskennellyt Antti K Oy:ssä jo kymmenen vuoden ajan, joten yritys on tullut hänelle tutuksi.

Yrityksen pitkäaikainen historia ja vanhempien sukupolvien työskentely alalla tuo jonkinlaisia paineita yrityksen jatkon suhteen, koska yritys on ollut menestyvä. Luopujan lapsista kaksi vanhempaa poikaa ovat myös maalausalaan liittyvissä töissä, toinen rakennustarvikemyyjänä ja toinen rakennusinsinöörinä. Heillä ei ole kuitenkaan ollut innostusta lähteä yrittäjäksi ja jatkamaan Antti K Oy:tä, joten jatkaja on ainoa vaihtoehto perhepiiristä yrityksen jatkajaksi.

Jatkaja ei halua antaa toimivan yrityksen valua hukkaan, sillä hän on alasta kiinnostunut ja yrittäjäksi sopivan luonteinen. Luopujankin toive on, että yritystä jatketaan, sillä samalla hänen elämäntyönsä jatkuu jollain tavalla. Tämän takia luopuja ei halua rahastaa yrityksellä jatkavaa, vaan sukupolvenvaihdos toteutetaan eri tavoin. Tärkeintä on perinteiden jatkuvuus.

6.1 Omistusosuudet

Antti K Oy:ssä on yhteensä 15 osaketta, jotka ovat jakautuneet seuraavasti (liite 1). Osakkeenomistajia oli neljä. Luopujalla oli yksi osake, jatkajalla kuusi osaketta, jatkajan veljellä seitsemän ja toisella veljellä yksi. Tämä toisen veljen yksi osake on lunastettu häneltä pois luopujan omistukseen osakkeen käypään hintaan, matemaattisella arvolla. Tämä veroviranomaisen määrittämä arvo löytyy muun muassa jatkajan verotuspäätöksestä vuodelta 2009, joten

osakkeiden matemaattista arvoa ei tarvitse erikseen määrittää. Nyt osakkeenomistajia on kolme.

6.2 Jatkajan näkemys sukupolvenvaihdoksen toteutuksesta

Eri tapoja toteuttaa sukupolvenvaihdos on olemassa lukuisia ja näitä on edellä mainittu runsaasti. Case-tapauksessa ei esimerkiksi lahjaa tai perintöä, joita yleisesti käytetään sukupolvenvaihdoksen toteutuksessa, voida käyttää. Tämä johtuu siitä, että sukupolvenvaihdos aiotaan toteuttaa pikimmiten, eikä odoteta luopujan poismenoa. Lahjan mahdollisuus sulkeutuu taas siksi pois, että yritys on sen verran arvokas, kun tarkastellaan viimeistä tasekirjaa ja tase-erittelyä (liitteet 2 ja 3), ettei sitä kannata yrittää pilkkoa lahjoihin.

Tässä tapauksessa toimiva ratkaisu olisi osittainen jakautuminen, jolloin Antti K Oy:n jäisi ydinliiketoiminta eli rakennussaneeraus, ja uuteen yritykseen suunnattaisiin maatalous- ja maatilamatkailu toiminta. Uusi yritys kantaisi nimeä Hirvivuori Oy, tilan mukaan. Jatkaja jää vastaamaan Antti K Oy:stä ja luopuja ja toinen jatkajan veli jäisivät omistamaan Hirvivuori Oy:tä. Osakkeet jaettaisiin uudestaan siten, että jatkajalle jäisi Antti K Oy:n osakekanta ja luopujalle sekä toiselle veljelle Hirvivuori Oy:n osakekanta. (Esa Puranen, 2010.)

Antti K Oy jatkaa sukupolvenvaihdoksen jälkeen nykyiseen tapansa rakennustoimintaa ja Hirvivuori Oy saattaa jopa laajentaa maatilamatkailua. Kaikki Antti K Oy:n ydinliiketoiminnan kannalta epäolennainen omaisuus siirretään jakautumisessa Hirvivuori Oy:hyn. Maatilamatkailu toimii vielä noin 5 – 10 vuotta, minkä jälkeen luopuja varmasti suunnittelee toiminnan lopettamista, koska ikä alkaa jo painaa. Jatkaja ei aio lähitulevaisuudessa ruveta kasvattamaan Antti K Oy:n kokoa, sillä alku halutaan ottaa varovaisesti. Ideaalitalanne jatkajan mukaan olisi, että koko ajan olisi niin sanottu runkotyö, joka olisi hie- man suurempi urakka ja kestäisi ajallisesti vajaan vuoden. Tämän runkotyön päälle olisi hyvä olla toinen työ, joka kestäisi noin puoli vuotta. Runkotyön ja

pienemmän projektin päälle voisi tehdä pienempiä kohteita halun ja mahdollisuuksien mukaan. Tällaisen työmäärän jatkaja uskoo pystyvänsä organisoidaan kunniakkaasti. Työntekijöitä projekteihin tarvittaisiin noin 5 – 9 henkeä. Tällainen henkilöstömäärä on sukupolvenvaihdoksen alussa sopiva, sillä sitä pystyy itsenäisesti valvomaan ja ohjaamaan. Suurempi työntekijämäärä vaatisi jo yhden työnjohtajan lisää, jotta työnteko sujuisi mutkattomasti.

Jatkajan mielestä maalaus- ja saneerauspuolen hallinnassa on hänelle tarpeeksi haasteita vuosiksi eteenpäin. Ala vaatii jatkuvaa uusien menettelyjen ja tapojen opettelua ja esimerkiksi käytettävien tuotteiden tuntemusta, jotka uusiutuvat melkein vuosittain. Niinpä alalla ei koskaan voi olla niin sanotusti valmis, vaan on opiskeltava ja kehitettävä itseään jatkuvasti, sillä muuten ei pysy kovenevassa kilpailussa mukana. Tällä hetkellä vallitseva taantuma tuo omat ongelmansa sukupolvenvaihdokseen ja uuden yrittäjän ”sisäänajoon”. Ura-koista on kova kilpailu ja hinnoista joudutaan tinkimään, mutta samaan aikaan kaikki muut elinkustannukset nousevat. Tämänhetkinen aika ei jatkajan mielestä ole paras mahdollinen sukupolvenvaihdoksen toteutukseen, sillä olisi helpompaa lähteä jatkamaan yritystä talouden noususuhdanteessa, jossa kaikille riittäisi töitä yllin kyllin, eikä kilpailutilanne olisi niin armoston. Vallitseva taloustilanne ja kova kilpailu hieman pelottavat jatkajaa, sillä menestyneen yrityksen johtoon siirtyminen luo tietynlaisia paineita ja odotuksia. Jatkaja kuitenkin uskoo itseensä ja vanhan yrityksen maineeseen ja luottaa siihen, että töitä riittää. Tulevaisuuteen on pakko uskoa, sillä muuten ei kannattaisi yrittäjäksi ruveta. Jatkaja on kuitenkin suunnitellut hakevansa uusille yrittäjille suunnattua avustusta, joka myönnetään maksimissaan 12 kuukaudelle, ja on suuruudeltaan noin 7000 euroa. Avustusta myönnetään myös vanhojen yritysten uusille jatkajille. Tällä jatkaja turvaisi ensimmäisen itsenäisen yrittäjävuotensa oman palkkansa, jos yrityksellä ei olisi varaa hänelle maksaa säännöllisesti.

7 LUOPUJAN NÄKÖKULMA, CASE ANTTI K OY

7.1 Historiaa

Maalaaminen on kulkenut Kontturien suvussa jatkumona jo vuodesta 1780. Ensimmäisen maalausalaan liittyvän Kontturin tiedetään toimineen Ilomantsin Möhkössä Ruukin tärpättitehtaan hoitajana. Siitä lähtien ammatti on kulkenut suvussa jo viidennessä polvessa. Luopujan isä ja veljet olivat kaikki maalareita sekä alan yrittäjiä. (Antti Kontturi, 2010.)

Antti ja Uuno Kontturin yritys on perustettu vuonna 1964 nimellä U. Kontturin Maalausliike. Tähän yritykseen luopuja tuli mukaan yritystoimintaan, kun hänen isänsä oli lähestymässä eläkeikää vuonna 1963. Uuno Kontturi oli perustanut yrityksensä jo vuonna 1937, mutta sotiemme aikaan yrityksen toiminta oli luonnollisesti keskeytynyt. Vuonna 1972 Uuno Kontturin sairastuttua yrityksen johdon otti haltuunsa Antti Kontturi. Tällöin yhtiön nimi muutettiin Tmi Antti Kontturin Maalausliikkeeksi. Työkannan kasvaessa toiminimi muutettiin osakeyhtiöksi vuonna 1977. (Antti Kontturi, 2010.)

Suuri lama koetteli Suomea 1990-luvulla melkein koko vuosikymmenen. Laman aikaan osakeyhtiön nimi muutettiin Antti K Oy:ksi, joka oli tuolloin jo vakiintunut ja käytetty nimi yrityksestä. Tällöin luopuja alkoi miettiä yrityksen jatkoa, sillä ikää hänelle oli kertynyt jo aika tavalla. Luopuja otti kolme poikaansa, Teron, Jukan ja Jarin yritykseen mukaan osakeomistuksilla. Tämän ratkaisun takana oli toive, että jokin kolmesta pojasta jatkaisi yritystä tulevaisuudessa. (Antti Kontturi, 2010.)

Tero oli vanhimpana veljeksistä mukana yli yhdeksän vuotta ja luopuja ajatteli hänen olevan yrityksen tuleva jatkaja. Tero kuitenkin työssä olo aikansa jälkeen päätti jatkaa opiskeluja ja valmistuttuaan hakeutui kaupalliselle alalle.

Tero on edelleen yhteydessä maalausalaan, sillä hän työskentelee erään maalaustarvikeliikkeen myymälänhoitajana. (Antti Kontturi, 2010.)

Jukka oli töissä Antti K Oy:ssä useita vuosia ollen yrityksen kantavia voimia. Hän suoritti yrityksessä myös yhden työharjoittelun opiskellessaan rakennus-insinööriksi. Valmistuttuaan Jukka hakeutui kuitenkin muualle töihin todeten, että yrittäjyys ei ehkä sovi hänen luonteelleen. (Antti Kontturi, 2010.)

Nuorin veljeksistä, Jari eli jatkaja, sanoi haluavansa jatkaa yrityksen toimintaa. Nyt olemme lähtökohtaisesti samassa tilanteessa, kuin luopuja itse oli oman isänsä kanssa 1960-luvulla. Ajatuksena ja suunnitelmissa on, että jatkaja toimii itsenäisesti yrityksen parissa ja luopuja on taustalla apua ja neuvoja antamassa tarpeen ja voinnin mukaan. Luopuja toimii taustalla siihen asti, kun jatkaja on valmis omatoimisesti viemään ja kehittämään yritystä eteenpäin. (Antti Kontturi, 2010.)

7.2 Tulevat toimet

Antti K Oy:n osakemäärä on 15 kappaletta. Yksi osake on nimellisarvoltaan 178 euroa. Osakkeet on ostettu markka-aikana hinnan ollen yhteensä 15 000 markkaa. Viimeisessä tilinpäätöksessä osakkeiden matemaattinen arvo oli 14 000 euroa kappaletta. Osakkeet olivat jakautuneet siten, että Tero Kontturi omisti yhden osakkeen, Jukka Kontturi seitsemän osaketta, Jari Kontturi kuusi osaketta ja Antti Kontturi yhden osakkeen. Tällä hetkellä tilanne on muuttunut, sillä luopuja on ostanut Tero Kontturin osakeomistuksen pois käypään arvoon. (Antti Kontturi, 2010.)

Seuraavaksi suunnitelmissa on, että maalaus- ja rakennustoiminta eriytetään maatalous- ja maatilamatkailutoiminnasta siten, että rakennustoiminta ja sen tuomat vastuut jäävät jatkajalle ja maatalous- ja maatilamatkailutoiminta jäävät

luopujalle ja keskimmaiselle veljekselle. Maatalous on liittynyt yrityksen toimintaan myöhemmässä vaiheessa ja maatilamatkailu vasta tämän vuosikymmenen puolella. Nämä kaksi alaa poikkeavat yrityksen ydinliiketoiminnasta niin paljon, että ne ovat parempi erottaa sukupolvenvaihdoksessa. Jatkajalle on aloittavana yrittäjänä tarpeeksi haasteita yrityksen ydinliiketoiminnan hallitsemisessa, että on parempi selkeyttää yrityksen toiminta tiettyyn sektoriin ainakin alkuvaiheessa. (Antti Kontturi, 2010.)

Nämä edellä mainitut järjestelyt aiotaan toteuttaa siten, että Hirvivuoren maatiila eriytetään Antti K Oy:stä osittaisella jakautumisella. Maatilasta tulee kiinteistöosakeyhtiö, jonka osakkeet siirtyvät tasinkona luopujalle ja Jukka Kontturille. Vastaavasti jatkaja saa omistukseensa Antti K Oy:n osakekannan. Kiinteistöosakeyhtiön omistussuhteet luopuja ja Jukka sopivat keskenään. Näissä järjestelyissä käytetään apuna asianajotoimisto Puranen & Kiviluoto Oy:n asiantuntemusta, jotta järjestely tapahtuisi oikein. (Antti Kontturi, 2010.)

Maatila sijaitsee Muuramessa, noin 15 kilometrin päässä Jyväskylästä etelään päin. Luopuja on tehnyt tiedusteluja kuntaan, sillä kunnalla on etuosto-oikeus tällaisiin maataloihin. Kunta on antanut asiasta vastauksensa, että tällaisissa sukupolvenvaihdostapauksissa ja osittaisissa jakautumisissa kunta ei aio etuosto-oikeuttaan käyttää. Kunnan mukaan kyse on yrityksen sisäisistä asioista, jolloin se ei puutu asiaan. Päätöksestä voi tarvittaessa pyytää vielä erillisen lausunnon, mutta asianajaja ei pitänyt sitä tarpeellisena. (Antti Kontturi, 2010.)

Yritysjärjestelyissä, osakkeiden siirroissa ja mahdollisissa kaupoissa käytetään lakiasiantomiston määrittelemää hintaa. Hinta perustuu taseeseen, vapaaseen pääomaan ja kirjanpitoarvoihin kaupan toteutumishetkellä. (Antti Kontturi, 2010.)

Luopuja pitää kyseistä järjestelyä olemassa olevista vaihtoehdoista käyttökelpoisimpana case-yrityksen tapauksessa. Muut vaihtoehdot ovat joko yrityksen

lopettaminen, uuden perustaminen tai koko yrityksen myyminen jatkajalle. Viimeinen vaihtoehto tulisi jatkajalle niin kalliiksi, että nykyinen kilpailutilanne ja muut seikat huomioiden se ei olisi kannattavaa. Yritys todennäköisesti ajautuisi taloudellisesti suuriin vaikeuksiin, mikä olisi aivan päinvastainen tilanne verrattuna nykyhetkeen. Tällä hetkellä yritys on lähes velaton. (Antti Kontturi, 2010.)

7.3 Päätelmät

Luopuja toteaa, että vanhan yrityksen jatkamisessa on nähtävä se arvokas perintö, jonka yritys on saavuttanut yli 45 vuoden ajan arvostettuna nimenä alan toimijoiden joukossa. Tämä arvostus näkyy muun muassa siinä, että tarjottavia töitä riittää, oli aika kuinka huono tahansa. Yrityksen yhteistyökumppaneina toimivat alalla maan suurimmat toimijat, kuten NCC – Rakennus Oy, YIT – Rakennus Oy ja Lemminkäinen – Talo Oy. Nämä suuret yritykset ovat luottaneet vuosien ajan Antti K Oy:n osaamiseen ja antaneet suuria ja vaikeita kohteita yrityksen tehtäväksi. Antti K Oy:ltä on myös pyydetty paljon konsultointiapua lukuisissa alan erityiskysymyksissä. Antti K Oy:llä on käytössään NCC – Rakennus Oy:n hyväksymä laatujärjestelmä. Antti K Oy on mukana Luotettavat kumppanit - rekisterissä ja yritys omaa parhaan luottoluokituksen AAA jo usean vuoden ajalta. Antti K Oy:llä on myös mahdollisuus suorittaa hyvinkin erilaisia töitä, sillä yrityksellä on esimerkiksi työsuojelupiirin myöntämä lupa asbestin purkuun. Vuosien varrella kalustoa on karttunut ja yrityksellä onkin tarvittava kalusto myös vaativiin työkohteisiin. (Antti Kontturi, 2010.)

Kaikki edellä mainittu on sellaista pääomaa yrityksen jatkajalle, ettei sitä voi oikein edes rahassa mitata. Uudella aloittavalla yrittäjällä ei riitä kymmenen vuottakaan saavuttaa vastaavanlaiset lähtökohdat. Kaiken perustana on vanha viisaus, että tietyn elintason saavuttaminen ei ole vaikeaa, vaan vaikeaa on sen saavutetun elintason pitäminen, eli töitä on tehtävä. (Antti Kontturi, 2010.)

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Lähivuosien kuluessa sukupolvenvaihdoksia arvellaan toteutuvan enemmän kuin normaalisti vuositasolla toteutuu. Tämä johtuu yrittäjäpolven väistämättömästä ikääntymisestä. Aina ei yritykselle löydy jatkajaa perhepiiristä, ja tällöin joudutaan etsimään jatkajaa muualta. Jossain vaiheessa myytäviä yrityksiä tulee olemaan tarjolla enemmän kuin niille on ostajia. Joskus jatkajan puutteen takia toimiva yritys joudutaan lopettamaan. Yritys pitää pystyä hinnoittelemaan oikein ja karsimaan siitä ylimääräinen, ydinliiketoimintaan kuulumaton omaisuus, jotta se saadaan kaupaksi. Case-yritys on onnellisessa asemassa, koska jatkaja löytyy perhepiiristä, eikä kauppaa ulkopuolisille tarvitse miettiä.

Sukupolvenvaihdoksen toteutuksen suunnittelu kannattaa aloittaa ajoissa. Asiantuntija- apua on hyvä käyttää itselle hankalissa asioissa. Tilintarkastajan käyttäminen arvonmäärityksessä sekä asianajajien neuvot sopimuksia tehtäessä ynnä muissa lakiasioissa ovat suositeltavia. Veroasioiden huomioiminen on tärkeää. Sukupolvenvaihdos kokonaisuudessaan on hankala monimuotoisuutensa takia, sillä siihen liittyvää lainsäädäntöä on paljon. Case-yrityksen tapauksessa käytetään Asianajotoimisto Puranen & Kiviluoto Oy:n asiantuntemusta, eikä siis yritetä ratkaista itse asioita, joista ei ole tietotaitoa.

Sukupolvenvaihdoksen eri vaihtoehtoja miettiessä on otettava huomioon lähtötilanne, eli yrittäjän ja yrityksen varallisuus. Yrittäjä on saattanut jättää eläkemaksunsa maksamatta ja turvautunut siihen, että saa eläkkeensä yrityksen myynnillä. Tällainen tilanne rajoittaa pois useita sukupolvenvaihdoksen toteutustapoja. Case-yrityksen osalta luopuja on säännöllisesti maksanut eläkemaksunsa ja omaa riittävän vauraustason, ettei hän halua sukupolvenvaihdoksessa jatkajalle kohdistuvan liian suuria maksuja. Luopuja painottaakin yrityksen liiketoiminnan tärkeyttä ja sitä, että yritys pysyy suvun omistuksessa.

Sukupolvenvaihdos on kokonaisuudessaan niin laaja asia, että opinnäytetöitä mietittäessä on alue rajattava tarkoin. Aiheesta voi tehdä useammankin samankaltaisen työn, sillä teoriaosuus ei juuri muutu. Itse rajasin työni käsittelemään osakeyhtiötä, mielestäni tärkeimpiä lainkohtia ja menettelytapoja case-yritys huomioiden. Toin mukaan myös inhimillistä puolta, minkälaisia ajatuksia sukupolvenvaihdos jatkajassa ja luopujassa herättää. Aiheeseen voi perehtyä monin eri tavoin. Eri yritysmuotoja voi tarkastella eri näkökulmista tai sitten voi syventyä esimerkiksi lahja- ja perintöverotukseen. Jatkotoimenpiteenä voisi seurata sukupolvenvaihdoksen toteutusta käytännössä ja tämän jälkeen analysoida jakautuneiden yrityksen toimintaa erillisinä yrityksinä.

LÄHTEET

Immonen, R. & Lindgren, J. 2004. Onnistunut Sukupolvenvaihdos. Jyväskylä: Gummerrus.

Koiranen, M. 2000. Juuret ja siivet – Perheyriityksen sukupolvenvaihdos. Helsinki: Edita.

Kontturi, A. 2010. Hallituksen puheenjohtaja, Antti K Oy. Haastattelu 10.10.2010.

L 29.11.1996/931. Varainsiirtoverolaki. Viitattu 5.10.2010. Valtion säädöstietopankki Finlex. <http://www.finlex.fi>, lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö.

Lamberg, K. & Nykänen S. 2005. Perheyriityksen sukupolvenvaihdos. Case: Graafinen suunnittelutoimisto Ky. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, hallinto ja talous, liiketalouden koulutusohjelma.

Lämsä, R. 2007. Yksityisyrittäjän sukupolvenvaihdoksen mahdollisuudet. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, hallinto ja talous, liiketalouden koulutusohjelma.

Manninen, P. 2001. Yritys vaihtaa omistajaa – sukupolvenvaihdos ja yritys-kauppa käytännössä. Helsinki: WSOY.

Mertala, A. 2010. Asianajaja, Heikkilä & Co Helsinki Oy. Kehittämiskeskus Oltermanni, Pk-yrityksen sukupolvenvaihdos käytännössä, Luento 5.3.2010. Rantasipi Airport Congress Center Robert Huberintie 4 Vantaa.

Pk-yritysbarometri 1/2006. Viitattu 22.9.2010. Suomen yrittäjät ry. http://www.yrittajat.fi/sy/home.nsf/www/pk_yritysbarometri_1_2006

Puranen, E. 2010. Asianajaja, Asianajotoimisto Puranen & Kiviluoto Oy. Haastattelu 29.10.2010.

Siikarla, P. 2001. Onnistunut yrityskauppa ja sukupolvenvaihdos. Jyväskylä: Gummerrus.

LIITTEET

Liite 1. Samanarvoisten osakkeiden omistusosuudet (15 kpl), ANTTI K OY.

ANTTI K OY:N OSAKKEIDEN OMISTUSOSUUDET

Antti Kontturi, Hallituksen puheenjohtaja	2 kpl
Jari Kontturi, Toimitusjohtaja	6 kpl
Jukka Kontturi, Rakennusinsinööri	7 kpl
Yhteensä	15 kpl

Päiväys 28.9.2010

Paikka Jyväskylä

Liite 2. Tasekirja, ANTTI K OY.

ANTTI K OY

TASEKIRJA

Tilikausi: 01.07.2009 - 30.06.2010

Y-tunnus: 0919687-1

Tämä tilinpäätös on allekirjoitettava ja säilytettävä paperilla 30.06.2020 asti.

Laatija: Kontturi Kimmo

Tilinpäätös tilikaudelta 01.07.2009 - 30.06.2010

Tuloslaskelma	3
Tase	4
Liitetiedot	6
Luettelo kirjanpitoKirjoista	8
Luettelo tositteiden lajeista	8
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	9
Tilintarkastusmerkintä	9

TULOSLASKELMA

	01.07.2009 - 30.06.2010	01.07.2008 - 30.06.2009
Liikevaihto	476 980,71	280 771,95
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	10 000,00	-700,00
Liiketoiminnan muut tuotot	4 800,00	4 800,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-83 404,79	-21 243,97
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	2 119,00	3 121,00
Ulkopuoliset palvelut	-28 832,72	-2 619,38
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-110 118,51	-20 742,35
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-196 596,83	-106 234,75
Henkilösivukulut	-36 539,33	-24 714,68
Eläkekulut	-30 680,85	-16 002,98
Muut henkilösivukulut	-5 858,48	-8 711,70
Henkilöstökulut yhteensä	-233 136,16	-130 949,43
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-24 242,22	-22 246,30
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-24 242,22	-22 246,30
Liiketoiminnan muut kulut	-83 097,54	-74 011,78
Liikevoitto (- tappio)	41 186,28	36 922,09
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	52,11	0,00
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-2 661,19	-3 189,64
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2 609,08	-3 189,64
Tulos ennen satunnaiseriä	38 577,20	33 732,45
Tulos ennen tilinpäätössiiroja ja veroja	38 577,20	33 732,45
Tuloverot	-10 094,85	-8 896,81
Tilikauden voitto (tappio)	28 482,35	24 835,64

TASE

	01.07.2009 - 30.06.2010	01.07.2008 - 30.06.2009
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	30 356,07	30 356,07
Rakennukset ja rakennelmat	76 062,73	79 232,01
Koneet ja kalusto	63 188,09	54 927,17
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	169 606,89	164 515,25
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	12 771,94	12 771,94
Sijoitukset yhteensä	12 771,94	12 771,94
Pysyvät vastaavat yhteensä	182 378,83	177 287,19
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	12 017,00	9 898,00
Keskenkäynteiset tuotteet	25 300,00	15 300,00
Vaihto-omaisuus yhteensä	37 317,00	25 198,00
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	21 132,58	22 876,00
Lainasaamiset	1 015,52	1 015,52
Muut saamiset	402,60	2 802,60
Siirtosaamiset	6 651,93	8 169,05
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	29 202,63	34 863,17
Saamiset yhteensä	29 202,63	34 863,17
Rahat ja pankkisaamiset	85 046,21	17 650,22
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	151 565,84	77 711,39
VASTAAVAA YHTEENSÄ	333 944,67	254 998,58

TASE

	01.07.2009 - 30.06.2010	01.07.2008 - 30.06.2009
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma	2 522,82	2 522,82
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	164 854,72	156 572,78
Tilikauden tulos	28 482,35	24 835,64
Oma pääoma yhteensä	195 859,89	183 931,24
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	37 710,30	20 786,13
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	37 710,30	20 786,13
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	24 960,00	21 368,27
Ostovelat	37 729,05	3 926,93
Muut velat	32 803,12	14 524,21
Siirtovelat	4 882,31	10 461,80
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	100 374,48	50 281,21
Vieras pääoma yhteensä	138 084,78	71 067,34
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	333 944,67	254 998,58

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Yrityksen rakenne**

ANTTI K OY, kotipaikka VANTAA. ANTTI K OY:n tilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa yrityksen konttorista PAJATIE 5 PL 15, 40701 JYVÄSKYLÄ.

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on arvostettu hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla.

Sijoitukset on arvostettu hankintamenoon.

Vaihto-omaisuus on arvostettu alimman arvon periaatteen mukaan, joko muuttuvaan hankintamenoon tai sitä alempaan jälleenhankintamenoon tai todennäköiseen myyntihintaan. Hankintameno on määritetty käyttäen fifo-periaatetta.

Saamisiin merkityt myynti-, laina- ja muut saamiset on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoonsa. Rahoitusarvopaperit on arvostettu hankintamenoonsa tai tätä alempaan todennäköiseen luovutushintaansa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä korkeampaan vertailuperusteen mukaiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Kuluvien pysyvien vastaavien hankintameno poistetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Koneet ja kalusto, jonka taloudellinen käyttöaika on enintään kolme vuotta, sekä elinkeinoverolain tarkoittamat pienhankinnat kirjataan kokonaan hankintatilikauden kuluksi.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

Muut pitkävaikutteiset menot	25% tasapoisto
Rakennukset	4% menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto	25% menojäännöspoisto

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Liiketoiminnan muut tuotot**

	30.06.2010	30.06.2009
Vuokratuotot	4 800,00	4 800,00

Osinkotuotot, korkotuotot ja korkokulut

	30.06.2010	30.06.2009
Korkotuotot	52,11	0,00
Korkokulut	1 701,20	3 038,00

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Oma pääoma****Oman pääoman muutokset**

	30.06.2010	30.06.2009
Osakepääoma 01.07	2 522,82	2 522,82
Osakepääoma 30.06	2 522,82	2 522,82
Edellisten tilikausien voitto (-tappio) 01.07	181 408,42	172 307,48
Osingonjako	- 16 553,70	- 15 734,70
Edellisten tilikausien voitto (-tappio) 30.06	164 854,72	156 572,78
Tilikauden voitto (-tappio)	28 482,35	24 835,64
Oma pääoma yhteensä	195 859,89	183 931,24

Sidotun oman pääoman määrä

	30.06.2010	30.06.2009
Osakepääoma	2 522,82	2 522,82
Yhteensä	2 522,82	2 522,82

Vapaan oman pääoman määrä

	30.06.2010	30.06.2009
Edellisten tilikausien voitto (-tappio)	164 854,72	156 572,78
Tilikauden voitto (-tappio)	28 482,35	24 835,64
Yhteensä	193 337,07	181 408,42

Jakokelpoinen vapaa oma pääoma

	30.06.2010	30.06.2009
Jakokelpoinen oma pääoma	193 337,07	181 408,42

VAKUUDET JA VASTUUSITOUUMUKSET**K-S Osuuspankki**

Kiinnitetty haltijavelkakirjat; Hirvivuori Rno 2:154 Muurame	131 100,00
Vuokratakuu/JKL Energia	1 015,52

Pankkitakausvastuut

NCC Rakennus 529002-90114105	3 000,00
------------------------------	----------

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENIÄ**Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä**

	30.06.2010	30.06.2009
Toimihenkilöt	8	5

OSAKEYHTIÖLAIN TARKOITTAMAT TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT**Hallituksen esitys yhtiön voittoa koskeviksi toimenpiteiksi**

Voitonjakokelpoiset varat tilinpäätöksessä ovat 193 337,07 euroa, josta tilikauden voittoa 28 482,35 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia eikä myöskään OYL 13:2 §:ssä tarkoitettu maksukykytesti vaikuta voitonjakokelpoisten varojen määrään.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle voitonjakokelpoisten varojen käyttämisestä seuraavasti: Osinkoa jaetaan 1175,15 euroa osakkeelle, eli yhteensä 17 627,25 euroa. Vapaaseen pääoman jätetään 175 709,82 euroa.

Yhtiön osakkeet

Yhtiöllä on 15 kpl samanlaisia osakkeita.

KIRJANPITOKIRJAT

Päiväkirja	Sähköinen arkisto
Pääkirja	Sähköinen arkisto
Tasekirja	Erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	Erikseen sidottuna

TOSITELAJIT JA SÄILYTTÄMISTAPA

Myyntilaskut	Sähköinen arkisto
Ostolaskut	Sähköinen arkisto ja paperitositteina
Verkkolaskut (ostolaskut)	Sähköinen arkisto
Matka- ja kululaskut, muistioid	Sähköinen arkisto
Tiliotteet, maksutositteet	Sähköinen arkisto

Alkuperäiset paperilla vastaanotetut ostolaskut säilytetään kirjanpitovelvollisen toimesta paperilla. Jos paperilla oleva lasku on skannattu, säilytetään lasku vain sähköisenä paperittomassa arkistossa. Matka- ja kululaskuihin liittyvät tositteen liitteenä olevat alkuperäisositteet säilytetään kirjanpitovelvollisen toimesta paperilla. Jos paperilla oleva lasku tai sen liitteet ovat skannattu, säilytetään ne vain sähköisenä paperittomassa arkistossa.

Kirjanpitokirjat ja tililuettelo säilytetään yhtiön arkistotiloissa vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä eli 30.6.2020 asti. Tilikauden tositteet ja kirjanpitoaineisto säilytetään arkistoituna yhtiön tiloissa arkistokansioissa paperitositteina kirjausjärjestyksessä ja sähköinen aineisto ProCountor.Com-palvelussa vähintään kuusi vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt eli 31.12.2016 asti.

ANTTI K OY
Y-tunnus: 0919687-1

Sivu 9(9)

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Paikkakunta, päiväys

JARI KONTTURI
Toimitusjohtaja
Hallituksen jäsen

ANTTI KONTTURI
Hallituksen puheenjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Paikkakunta, päiväys

Vilho Päällysaho
KHT

Liite 3. Tase-erittely, ANTTI K OY.

Tase-erittely, 01.07.2009 - 30.06.2010

ANTTI K OY, y-tunnus 0919687-1

Sivu 1(6)

TASE VASTAAVAA

Pysyvät vastaavat

Aineelliset hyödykkeet

1100	Maa- ja vesialueet				
	Tilinavaus				25 418,31
	Tili yhteensä				25 418,31
1115	Sähkölaitteet				
	Tilinavaus				4 937,76
	Tili yhteensä				4 937,76
1120	Rakennukset ja rakennelmat				
	Tilinavaus				79 232,01
	30.06.2010	Poisto 4%	Muistio	24	-3 169,28
	Tili yhteensä				76 062,73
1160	Koneet ja kalusto				
	Tilinavaus				30 817,99
	30.04.2010	Cura tasoiteruisku CURA 2500,Tasoiteruisku Erä 1	Ostolasku	1648	1 229,51
	30.04.2010	Cura tasoiteruisku CURA 2500,Tasoiteruisku Erä 2	Ostolasku	1649	1 229,51
	01.05.2010	Cura tasoiteruisku CURA 2500,Tasoiteruisku Erä 3	Ostolasku	1650	1 574,84
	30.06.2010	Poisto 25%	Muistio	24	-8 712,96
	Tili yhteensä				26 138,89
1163	Atk-laitteet tasapoisto 4-v				
	Tilinavaus				10,24
	30.06.2010	Tasapoisto 4v	Muistio	24	-10,24
	Tili yhteensä				0,00
1164	Ajoneuvot				
	Tilinavaus				22 530,64
	30.06.2010	RPP-715	Ostolasku	1816	25 300,00
	30.06.2010	Poisto 25%	Muistio	24	-11 957,66
	Tili yhteensä				35 872,98
1165	Pakettiautot				
	Tilinavaus				1 478,47
	30.06.2010	Poisto 25%	Muistio	24	-369,62
	Tili yhteensä				1 108,85
1166	Erikoisautot				
	Tilinavaus				46,38
	30.06.2010	Poisto 25%	Muistio	24	-11,60
	Tili yhteensä				34,78
1167	Perävaunut				
	Tilinavaus				43,45
	30.06.2010	Poisto 25%	Muistio	24	-10,86
	Tili yhteensä				32,59
	Aineelliset hyödykkeet yhteensä				169 606,89
	Sijoitukset				
1441	Lomaosakkeet				
	Kiint. Oy Pytkynharjun talopaikka, osakk. 76-150				1 971,94
	30.06.2010	Katinkulta 13 C9 / Vko 49			10 800,00
	Tili yhteensä				12 771,94
	Sijoitukset yhteensä				12 771,94
	Pysyvät vastaavat yhteensä				182 378,83
	Vaihtuvat Vastaavat				
	Vaihto-omaisuus				
1500	Aineet ja tarvikkeet				
	30.06.2010	Inventaario 30.6.2010	Muistio	24	12 017,00

29.01.2010	Osinko		Tiliote tositteena	12	-7 000,00
29.01.2010	Osinko		Tiliote tositteena	12	-1 000,00
07.06.2010	Osinko		Tiliote tositteena	78	-550,00
07.06.2010	Osinko		Tiliote tositteena	78	-950,00
30.06.2010	Osinko		Muistio	24	-1 053,70
Tili yhteensä					164 854,72
Edellisten tilikausien voitto (tappio) yhteensä					164 854,72
Tilikauden voitto (tappio)					
2370	Tilikauden tulos				
30.06.2010	Tilikauden tulos				28 482,35
Tili yhteensä					28 482,35
Tilikauden voitto (tappio) yhteensä					28 482,35
Oma pääoma yhteensä					195 859,89
Vieras pääoma					
Pitkäaikainen vieras pääoma					
2620	Laina KSOP 529002-81113751				
	Tilinavaus				0,00
01.07.2009	KSOP 529002-81113751		Muistio	23	7 568,27
31.07.2009	529002-81113751 LYHENNYS 984,73 EUROAKORKO 15,27 EUROAKULUT 1,50 EUROAJÄLJELLÄ 6 583,51 EUROAKORKO 31.7.2009 2,358 %		Tiliote tositteena	116	-984,73
31.08.2009	529002-81113751 LYHENNYS 986,63 EUROAKORKO 13,37 EUROAKULUT 1,50 EUROAJÄLJELLÄ 5 596,88 EUROAKORKO 31.8.2009 2,358 %		Tiliote tositteena	133	-986,63
30.09.2009	529002-81113751 LYHENNYS 989,01 EUROAKORKO 10,99 EUROAKULUT 1,50 EUROAJÄLJELLÄ 4 607,87 EUROAKORKO 30.9.2009 2,000 %		Tiliote tositteena	143	-989,01
02.11.2009	529002-81113751 LYHENNYS 992,12 EUROAKORKO 7,88 EUROAKULUT 201,50 EUROAJÄLJELLÄ 3 615,75 EUROAKORKO 2.11.2009 2,000 %		Tiliote tositteena	158	-992,12
30.11.2009	529002-81113751 LYHENNYS 993,86 EUROAKORKO 6,14 EUROAKULUT 1,50 EUROAJÄLJELLÄ 2 621,89 EUROAKORKO 30.11.2009 2,000 %		Tiliote tositteena	166	-993,86
31.12.2009	529002-81113751 LYHENNYS 995,48 EUROAKORKO 4,52 EUROAKULUT 1,50 EUROAJÄLJELLÄ 1 626,41 EUROAKORKO 31.12.2009 1,957 %		Tiliote tositteena	173	-995,48
01.02.2010	529002-81113751 LYHENNYS 997,27 EUROAKORKO 2,73 EUROAKULUT 1,50 EUROAJÄLJELLÄ 629,14 EUROAKORKO 1.2.2010 1,957 %		Tiliote tositteena	13	-997,27
26.02.2010	LUOTTO:529002-81113751		Tiliote tositteena	32	-629,17
Tili yhteensä					0,00
2623	Nordea 087174-001-03390				
	Tilinavaus				12 911,14
01.07.2009	Nordea 087174-001-03390		Muistio	23	9 000,00
01.07.2009	Volvo lainan lyhennys		Ostolasku	799	-713,25
01.08.2009	Volvo lainan lyhennys		Ostolasku	800	-716,16
01.09.2009	Volvo lainan lyhennys		Ostolasku	801	-719,08
01.10.2009	Volvo lainan lyhennys		Ostolasku	802	-722,03
01.11.2009	Volvo lainan lyhennys		Ostolasku	803	-724,97
01.12.2009	Volvo lainan lyhennys		Ostolasku	804	-727,93
01.01.2010	Volvo lainan lyhennys		Ostolasku	1500	-730,90
01.02.2010	Volvo lainan lyhennys		Ostolasku	1501	-733,89
01.03.2010	Volvo lainan lyhennys		Ostolasku	1502	-736,88
01.04.2010	Volvo lainan lyhennys		Ostolasku	1503	-739,90
01.05.2010	Volvo lainan lyhennys		Ostolasku	1504	-742,91
01.06.2010	Volvo lainan lyhennys		Ostolasku	1505	-745,95
30.06.2010	Nordea 087174-001-03390		Muistio	24	-9 600,00
Tili yhteensä					3 557,29

2624	Pohjola Pankki Agriraha/osamaksu				
	Tilinaisuus				7 874,99
01.07.2009	Pohjola Pankki	Muistio	23	4 800,00	
06.07.2009	Avanti 635 - Pienoiskaivinkone,Jäljellä 12304,37	Ostolasku	1329	-334,44	
07.08.2009	Avanti 635 - Pienoiskaivinkone,jäljellä 11963,75	Ostolasku	1367	-335,67	
11.09.2009	Avanti 635 - Pienoiskaivinkone,jää 11626,49	Ostolasku	1394	-337,21	
07.10.2009	Avanti 635 - Pienoiskaivinkone,Jää suor,jälkeen 11286,97	Ostolasku	1422	-339,52	
12.11.2009	Avanti 635 - Pienoiskaivinkone,Jäljellä 10947,42	Ostolasku	1446	-339,55	
07.12.2009	Avanti 635 - Pienoiskaivinkone, jäljellä 10606,21	Ostolasku	1481	-341,21	
08.01.2010	Avanti 635 - Pienoiskaivinkone,10265,37 jäljellä	Ostolasku	1521	-340,84	
08.02.2010	Avanti 635 - Pienoiskaivinkone	Ostolasku	1555	-342,14	
08.03.2010	Avanti 635 - Pienoiskaivinkone, lasku 21 Jäljellä 9578,73	Ostolasku	1581	-344,50	
07.04.2010	Avanti 635 - Pienoiskaivinkone,JÄÄ 9235,65	Ostolasku	1605	-343,08	
07.05.2010	Avanti 635 - Pienoiskaivinkone	Ostolasku	1658	-344,66	
07.06.2010	Avanti 635 - Pienoiskaivinkone,8546,38 jää jäljelle suorituksen jälkeen	Ostolasku	1731	-344,61	
30.06.2010	Pohjola Pankki Agriraha/osamaksu	Muistio	24	-4 200,00	
	Tili yhteensä				4 387,56
2625	LUOTTO:529002-81251460				
16.02.2010	LUOTTO:529002-81251460	Tiliote tositteena	24	20 000,00	
30.04.2010	529002-81251460 LYHENNYS 401,29 EUROAKORKO 98,71 EUROAKULUT 1,50 EUROAJÄLJELLÄ 19 598,71 EUROAKORKO 30.4.2010 2,434 %	Tiliote tositteena	56	-401,29	
31.05.2010	529002-81251460 LYHENNYS 459,28 EUROAKORKO 40,72 EUROAKULUT 1,50 EUROAJÄLJELLÄ 19 139,43 EUROAKORKO 31.5.2010 2,413 %	Tiliote tositteena	74	-459,28	
30.06.2010	529002-81251460 LYHENNYS 461,51 EUROAKORKO 38,49 EUROAKULUT 1,50 EUROAJÄLJELLÄ 18 677,92 EUROA	Tiliote tositteena	91	-461,51	
30.06.2010	LUOTTO:529002-81251460	Muistio	24	-5 760,00	
	Tili yhteensä				12 917,92
2626	SANTANDER CONSUMER FINANCE OY				
30.06.2010	RPP-715	Ostolasku	1816	22 685,00	
25.05.2010	Kiian lainan lyhennys,Lyhennys JÄÄ / 22247,53	Ostolasku	1681	-437,47	
30.06.2010	SANTANDER CONSUMER FINANCE OY	Muistio	24	-5 400,00	
	Tili yhteensä				16 847,53
	Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä				37 710,30
	Lyhytaikainen vieras pääoma				
2820	Lainat rahoituslaitoksilta				
30.06.2010	LUOTTO:529002-81251460	Muistio	24	5 760,00	
30.06.2010	Nordea 087174-001-03390	Muistio	24	9 600,00	
30.06.2010	Pohjola Pankki Agriraha/osamaksu	Muistio	24	4 200,00	
30.06.2010	SANTANDER CONSUMER FINANCE OY	Muistio	24	5 400,00	
	Tili yhteensä				24 960,00
2880	Maksuliikennetili				
04.06.2010	UUDENMAAN VEROVIRASTO	Ostolasku	1707	683,85	
17.06.2010	TeliaSonera Finland Oyj	Ostolasku	1746	297,42	
17.06.2010	TeliaSonera Finland Oyj	Ostolasku	1747	77,42	
17.06.2010	JOINTS INDUSTRI OY	Ostolasku	1751	95,16	
18.06.2010	VESKUN SÄHKÖ	Ostolasku	1749	83,95	
18.06.2010	RTV-YHTYMÄ OY	Ostolasku	1755	375,51	
23.06.2010	PEKKANISKA OY	Ostolasku	1754	348,63	
24.06.2010	TeliaSonera Finland Oyj	Ostolasku	1753	63,80	
26.06.2010	RTV-YHTYMÄ OY	Ostolasku	1765	411,60	
28.06.2010	LAVONIA OY	Ostolasku	1758	4 516,84	
30.06.2010	ProCountor International Oy	Ostolasku	1757	381,84	

	30.06.2010	Talouspäällikkö.net Oy	Ostolasku	1759	61,00
	30.06.2010	PINTAVÄRI	Ostolasku	1760	6 693,45
	30.06.2010	PEKKANISKA OY	Ostolasku	1763	1 220,00
	30.06.2010	PEKKANISKA OY	Ostolasku	1766	298,90
	30.06.2010	RTV-YHTYMÄ OY	Ostolasku	1767	35,29
	30.06.2010	TYEL- VAKUUTUS - ETERA	Ostolasku	1768	7 537,58
	30.06.2010	BuildingCenter OY	Ostolasku	1791	961,86
	30.06.2010	RTV-YHTYMÄ OY	Ostolasku	1792	77,94
	30.06.2010	VATTENFALL OY	Ostolasku	1804	347,64
	28.06.2010	Nettopalkka	Palkka	668	677,34
	28.06.2010	Nettopalkka	Palkka	669	403,28
	30.06.2010	KONTTURI ANTTI	Ostolasku	1828	12 078,75
		Tili yhteensä			37 729,05
2920		Ennakonpidätys- ja stm-velka			
	04.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	639	706,91
	04.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	642	106,29
	04.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	632	142,54
	04.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	641	208,57
	04.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	640	244,53
	04.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	637	351,04
	04.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	644	381,16
	04.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	634	432,69
	04.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	638	443,95
	04.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	635	465,25
	04.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	643	528,44
	04.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	633	659,92
	18.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	647	-308,50
	18.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	653	94,18
	18.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	652	184,36
	18.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	651	244,53
	18.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	648	323,08
	18.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	650	344,91
	18.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	645	356,88
	18.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	655	389,07
	18.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	654	515,23
	18.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	646	537,94
	18.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	649	685,74
	28.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	668	447,19
	28.06.2010	Ennakonpidätykset + sotu-maksut	Palkka	669	250,28
		Tili yhteensä			8 736,18
2930		Suoritettava arvonlisävero			
	30.06.2010	Kesäkuu 2010			11 751,16
	30.06.2010	Toukokuu 2010			11 739,40
		Tili yhteensä			23 490,56
2940		Muut velat			
	04.06.2010	Muut työntekijämaksut	Palkka	641	507,40
		Tili yhteensä			507,40
2941		Velat osakkaille			
	30.06.2010	Antti Kontturi			68,98
		Tili yhteensä			68,98
2950		Siirtovelat			
	30.06.2010	Lakisääteinen tapaturmavakuutus			4 882,31
		Tili yhteensä			4 882,31
		Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä			100 374,48
		Vieras pääoma yhteensä			138 084,78

TASE VASTATTAVAA YHTEENSÄ

333 944,67

Allekirjoitus

Kontturi Kimmo